ROMÂNIA

SENAT

EXPUNERE DE MOTIVE

I. MOTIVUL EMITERII ACTULUI NORMATIV

Prezenta propunere legislativă răspunde unei necesități stringente de adaptare a cadrului normativ existent la realitățile economice și sociale actuale din agricultura românească, în contextul în care microproducătorii agricoli întâmpină numeroase dificultăți în comercializarea produselor provenite din propria producție. Legislația în vigoare nu oferă o clarificare suficientă cu privire la posibilitatea desfășurării activităților de comercializare în spații publice sau private accesibile publicului, cum ar fi parcările, ceea ce generează insecuritate juridică și aplicări neunitare ale normelor de către autoritățile locale.

În ultimii ani, s-a constatat că microproducătorii agricoli, care reprezintă o componentă esențială a agriculturii de subzistență și semisubzistență din România, se confruntă cu bariere administrative și organizatorice în accesul la piețele tradiționale. Multe autorități locale au adoptat hotărâri care interzic sau restricționează excesiv comercializarea produselor agricole în anumite spații publice, invocând necesitatea menținerii ordinii publice sau a siguranței circulației, fără a ține cont de specificul acestei categorii de producători și de nevoile reale ale consumatorilor de a accesa produse locale, proaspete și la prețuri accesibile.

Insuficiențele și neconcordanțele reglementărilor actuale constau în absența unei norme exprese care să garanteze microproducătorilor agricoli dreptul de a comercializa produsele proprii în orice loc accesibil publicului, cu condiția respectării normelor sanitare, fiscale și de ordine publică. Această lacună legislativă a condus la interpretări divergente și la aplicarea unor măsuri restrictive disproporționate de către autoritățile locale, ceea ce afectează în mod direct capacitatea microproducătorilor de a-și valorifica producția și contribuie la reducerea veniturilor acestora, precum și la limitarea accesului consumatorilor la produse alimentare de origine locală.

Principiul fundamental care stă la baza prezentei reglementări este acela al susținerii agriculturii de dimensiuni mici și mijlocii, al promovării circuitelor scurte de comercializare și al facilitării accesului direct al consumatorilor la produse agricole și alimentare de calitate. Prin introducerea noului articol 13^1 în Legea nr. 145/2014, se

urmărește crearea unui cadru juridic clar, previzibil și echitabil, care să garanteze microproducătorilor agricoli posibilitatea de a comercializa produsele proprii în condiții de siguranță juridică, fără a compromite cerințele privind sănătatea publică, protecția consumatorilor sau ordinea publică.

Elementele noi pe care le aduce prezenta propunere legislativă constau în următoarele aspecte esențiale. În primul rând, se stabilește în mod expres dreptul microproducătorilor agricoli cu o cifră de afaceri anuală de până la echivalentul a 100.000 euro de a comercializa produsele din propria producție în orice loc, inclusiv în parcări publice sau private deschise accesului public, pe baza certificatului de producător valabil. În al doilea rând, se prevede un mecanism de actualizare anuală a pragului de 100.000 euro la cursul de referință al Băncii Naționale a României, asigurându-se astfel adaptabilitatea normei la evoluțiile economice. În al treilea rând, se instituie un echilibru între dreptul de comercializare și obligațiile legale pe care microproducătorii trebuie să le respecte, inclusiv normele sanitare, de igienă alimentară, de protecție a consumatorilor și reglementările privind ordinea publică. În al patrulea rând, se prevede în mod explicit că autoritățile publice locale pot adopta măsuri rezonabile de organizare și protecție a siguranței traficului rutier și pietonal, dar nu pot interzice în mod general vânzarea în parcări persoanelor care îndeplinesc condițiile legale.

Această propunere legislativă se înscrie în contextul mai larg al politicilor publice europene și naționale privind susținerea agriculturii de dimensiuni mici, promovarea securității alimentare, reducerea risipei alimentare și încurajarea consumului de produse locale. Strategia Uniunii Europene pentru sistemele alimentare durabile, Politica Agricolă Comună, precum și documentele strategice naționale în domeniul agriculturii și dezvoltării rurale subliniază importanța menținerii și dezvoltării fermelor de dimensiuni mici și mijlocii, a circuitelor scurte de comercializare și a legăturii directe dintre producători și consumatori.

Studiile și evaluările statistice realizate în ultimii ani evidențiază faptul că România deține un număr semnificativ de gospodării agricole de dimensiuni mici și mijlocii, care asigură o parte importantă din producția agricolă destinată consumului propriu și pieței locale. Accesul direct la piață, fără intermediari, permite acestor producători să obțină prețuri mai bune pentru produsele lor, iar consumatorii beneficiază de produse proaspete, de calitate, la prețuri competitive.

În lipsa unei intervenții legislative clare, se menține incertitudinea juridică, persistă aplicarea neunitară a normelor de către autoritățile locale, se perpetuează practici care limitează nejustificat drepturile microproducătorilor și se restrânge accesul consumatorilor la produse locale de calitate. Prin urmare, adoptarea prezentei propuneri legislative este necesară pentru a asigura un cadru normativ stabil, coerent și funcțional, care să răspundă atât nevoilor microproducătorilor agricoli, cât și intereselor consumatorilor și comunităților locale.

II. IMPACTUL SOCIOECONOMIC

Din perspectiva macroeconomică, prezenta propunere legislativă va avea un impact pozitiv asupra economiei rurale și a circuitelor locale de comercializare. Facilitarea accesului microproducătorilor la piață, prin eliminarea barierelor administrative nejustificate, va contribui la creșterea veniturilor acestora, la îmbunătățirea nivelului de trai în zonele rurale și la consolidarea economiei locale.

În ceea ce privește mediul de afaceri, propunerea legislativă promovează principiul liberalizării și al simplificării administrative, în conformitate cu obiectivele Strategiei Uniunii Europene pentru piața unică și cu politicile naționale de îmbunătățire a mediului de afaceri. Prin stabilirea unor reguli clare și previzibile, se încurajează inițiativa privată, se stimulează spiritul antreprenorial în mediul rural și se creează condiții favorabile pentru dezvoltarea unor activități economice durabile și generatoare de venit. Totodată, consumatorii vor beneficia de un acces mai larg la produse agricole și alimentare de origine locală, de calitate superioară și la prețuri competitive, contribuind astfel la diversificarea opțiunilor de consum și la promovarea unui stil de viață sănătos.

Din punct de vedere social, măsura propusă are un impact semnificativ asupra coeziunii sociale și asupra calității vieții în zonele rurale. Facilitarea comercializării produselor agricole de către microproducători contribuie la menținerea populației în mediul rural, la reducerea exodului rural și la consolidarea comunităților locale. De asemenea, se promovează relațiile directe între producători și consumatori, încurajându-se dezvoltarea unei economii locale bazate pe încredere, transparență și reciprocitate. Această abordare este în concordanță cu principiile economiei sociale și solidare, care vizează crearea de valoare nu doar economică, ci și socială și comunitară.

În ceea ce privește impactul asupra mediului înconjurător, propunerea legislativă contribuie la promovarea sustenabilității și la reducerea amprentei ecologice a sistemului alimentar. Circuitele scurte de comercializare implică distanțe reduse de transport, ceea ce conduce la diminuarea emisiilor de gaze cu efect de seră, la reducerea consumului de combustibili fosili și la conservarea resurselor naturale. De asemenea, microproducătorii tind să utilizeze practici agricole mai puțin intensive, cu un impact mai redus asupra biodiversității și asupra calității solului și apei. Astfel, măsura propusă se înscrie în obiectivele Pactului ecologic european și ale Strategiei de la fermă la consumator, care promovează sisteme alimentare durabile, reziliente și cu impact redus asupra mediului.

Evaluarea costurilor și beneficiilor asociate acestei propuneri legislative evidențiază un raport favorabil. Costurile de implementare sunt minime, deoarece nu se impun noi obligații sau cheltuieli semnificative pentru autoritățile publice. Autoritățile locale vor trebui eventual să adopte măsuri organizatorice pentru gestionarea activităților de comercializare în parcări, dar aceste măsuri pot fi integrate în sistemele existente de administrare a domeniului public și privat. În contrast, beneficiile sunt substanțiale și includ creșterea veniturilor microproducătorilor, îmbunătățirea accesului consumatorilor la produse de calitate, reducerea risipei alimentare, promovarea economiei locale și contribuția la obiectivele de sustenabilitate și dezvoltare rurală.

III. IMPACTUL FINANCIAR ASUPRA BUGETULUI GENERAL CONSOLIDAT

Prezenta propunere legislativă nu generează cheltuieli suplimentare la bugetul de stat sau la bugetele locale pe termen scurt sau lung. Măsura are un caracter liberalizator și de clarificare a cadrului juridic existent, fără a institui noi obligații financiare pentru autoritățile publice. Implementarea prevederilor propuse se realizează în cadrul structurilor administrative și al resurselor existente, fără necesitatea alocării de fonduri bugetare suplimentare.

Pe de altă parte, măsura poate avea un impact pozitiv indirect asupra veniturilor bugetare, prin creșterea activității economice în sectorul agricol de dimensiuni mici, prin formalizarea unor activități de comercializare care anterior se desfășurau în zone gri și prin îmbunătățirea conformării fiscale a microproducătorilor. Prin facilitarea comercializării legale a produselor agricole, se creează premisele pentru o mai bună

monitorizare și colectare a obligațiilor fiscale aferente acestor activități, ceea ce poate conduce la majorarea veniturilor fiscale la bugetul de stat și la bugetele locale.

În ceea ce privește impactul pe termen lung, evaluarea efectuată pe o perioadă de cinci ani indică o stabilitate a situației financiare, fără implicații negative asupra echilibrelor bugetare. Dimpotrivă, dezvoltarea economiei rurale, creșterea veniturilor microproducătorilor și consolidarea activităților economice locale pot genera, în mod progresiv, venituri fiscale suplimentare și pot contribui la reducerea nevoii de ajutoare sociale sau de alte forme de sprijin public în zonele rurale. Astfel, impactul financiar net al măsurilor propuse este evaluat ca fiind neutru sau ușor pozitiv pentru bugetul general consolidat.

IV. IMPACTUL ASUPRA SISTEMULUI JURIDIC

Prezenta propunere legislativă se integrează în sistemul juridic național și completează cadrul normativ existent în mod coerent și armonios. Legea nr. 145/2014 pentru stabilirea unor măsuri de reglementare a pieței produselor din sectorul agricol constituie actul normativ de bază în materie, reglementând condițiile de comercializare a produselor agricole și alimentare pe piața internă. Introducerea unui nou articol care clarifică și extinde dreptul microproducătorilor agricoli de a comercializa produsele proprii în diferite locații, inclusiv în parcări, răspunde unei nevoi reale de adaptare a legislației la evoluțiile sociale și economice.

Implementarea prevederilor propuse nu necesită adoptarea unor măsuri de armonizare sau de adaptare suplimentare a legislației interne, deoarece toate obligațiile și cerințele aplicabile microproducătorilor agricoli rămân în vigoare. Noul articol nu instituie excepții de la normele sanitare, fiscale sau de protecție a consumatorilor, ci doar clarifică și garantează dreptul de comercializare în condiții de respectare a tuturor acestor norme. Astfel, propunerea legislativă asigură o integrare armonioasă în sistemul juridic existent și contribuie la consolidarea coerenței și predictibilității cadrului normativ în domeniul agriculturii și al comercializării produselor agricole.

V. CONSULTĂRILE DERULATE ÎN VEDEREA ELABORĂRII PROIECTULUI DE ACT NORMATIV

În procesul de elaborare a prezentei propuneri legislative au fost realizate consultări extinse cu reprezentanți ai diferitelor categorii de actori interesați și afectați de modificările legislative propuse. Au fost organizate întâlniri de lucru cu asociații și organizații neguvernamentale care reprezintă interesele microproducătorilor agricoli. Aceste consultări au permis identificarea principalelor provocări cu care se confruntă microproducătorii în comercializarea produselor proprii și au evidențiat necesitatea clarificării cadrului juridic privind vânzarea în spații publice și private accesibile publicului.

Reprezentanți ai organizațiilor de consumatori și ai societății civile au fost, de asemenea, implicați în procesul de consultare, oferind perspective valoroase privind nevoile și așteptările consumatorilor în ceea ce privește accesul la produse agricole de origine locală, calitatea și siguranța acestor produse, precum și transparența în comercializare. Feedback-ul primit a evidențiat interesul crescut al consumatorilor pentru circuitele scurte de comercializare și pentru relația directă cu producătorii, care garantează produse proaspete, de calitate și la prețuri competitive.

Toate aceste recomandări au fost analizate cu atenție și au fost integrate, în măsura în care au fost considerate pertinente și compatibile cu obiectivele și principiile propunerii legislative, în textul final al proiectului de act normativ. Procesul de consultare a asigurat astfel o fundamentare solidă și complexă a soluțiilor legislative propuse, bazată pe o înțelegere profundă a nevoilor și preocupărilor tuturor părților interesate.

VI. ACTIVITĂȚILE DE INFORMARE PUBLICĂ PRIVIND ELABORAREA ȘI IMPLEMENTAREA PROIECTULUI DE ACT NORMATIV

Au fost organizate întâlniri publice și dezbateri în comunități rurale și în zonele cu o concentrație semnificativă de microproducători agricoli, în scopul prezentării obiectivelor și al prevederilor propunerii legislative, al explicării impactului așteptat și al colectării de feedback din partea producătorilor și a consumatorilor.

Mass-media locală și națională va fi informată cu privire la prezenta inițiativă legislativă, iar reprezentanți ai inițiatorilor vor acorda interviuri și vor participa la emisiuni de specialitate pentru a prezenta argumentele în favoarea modificărilor legislative propuse. Comunicatele de presă, articolele de opinie și aparițiile publice vor contribui la creșterea gradului de conștientizare a opiniei publice cu privire la importanța susținerii microproducătorilor agricoli și a circuitelor scurte de comercializare.

VII. MĂSURILE DE IMPLEMENTARE

Implementarea prezentei propuneri legislative nu necesită modificări instituționale sau funcționale majore la nivelul administrației publice centrale sau locale. Prevederile noi se integrează în cadrul normativ existent și vor fi aplicate de către autoritățile și instituțiile care au deja atribuții în domeniul agriculturii, al protecției consumatorilor, al sănătății publice, al ordinii publice și al administrării domeniului public și privat.

Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor va continua să exercite atribuțiile de control sanitar-veterinar și de siguranță alimentară în conformitate cu legislația în vigoare, asigurându-se că produsele comercializate de microproducători respectă normele de igienă și siguranță alimentară. Nu sunt necesare modificări ale structurilor sau ale procedurilor existente, deoarece noul articol nu instituie excepții de la aceste cerințe.

Autoritatea pentru Protecția Consumatorilor va exercita atribuțiile de supraveghere a pieței și de protecție a drepturilor consumatorilor, inclusiv în ceea ce privește produsele comercializate de microproducători în parcări. Controalele vor viza respectarea normelor de etichetare, informare corectă a consumatorilor, calitate a produselor și conformitate cu legislația de protecție a consumatorilor.

La nivel local, autoritățile publice locale vor avea responsabilitatea de a adopta, acolo unde este necesar, măsuri rezonabile de organizare și protecție a siguranței traficului rutier și pietonal în zonele în care se desfășoară activități de comercializare a produselor agricole în parcări. Aceste măsuri vor putea include stabilirea unor zone specifice destinate comercializării, stabilirea unor intervale orare, asigurarea accesului vehiculelor de intervenție în caz de urgență și alte măsuri similare, cu condiția ca acestea să nu interzică în mod general vânzarea de către persoanele care îndeplinesc condițiile legale.

Măsurile de implementare vor fi realizate cu resurse existente, fără a necesita alocări bugetare suplimentare. Cooperarea interinstituțională, schimbul de bune practici și asigurarea unei comunicări eficiente între nivelurile central și local vor fi esențiale pentru succesul implementării prezentei propuneri legislative și pentru atingerea obiectivelor urmărite de inițiatori.

ROMÂNIA

SENAT

Concluzie

Prezenta propunere legislativă răspunde unei necesități reale și urgente de adaptare a cadrului normativ la evoluțiile sociale și economice din sectorul agricol românesc. Prin clarificarea și garantarea dreptului microproducătorilor agricoli de a comercializa produsele din propria producție în orice loc, inclusiv în parcări, cu respectarea normelor sanitare, fiscale și de ordine publică, se creează premisele pentru o dezvoltare echilibrată și durabilă a agriculturii de dimensiuni mici, pentru consolidarea economiei locale și pentru îmbunătățirea accesului consumatorilor la produse de calitate.

Evaluarea preliminară a impactului evidențiază un raport favorabil între costurile reduse de implementare și beneficiile semnificative pentru microproducători, consumatori, comunități locale și pentru sistemul alimentar în ansamblu. Compatibilitatea cu legislația unională și cu sistemul juridic național, consultările extinse cu părțile interesate și activitățile de informare publică conferă propunerii legislative o fundamentare solidă și o legitimitate democratică.

Adoptarea prezentei propuneri legislative va contribui la realizarea obiectivelor de politică publică în domeniul agriculturii, al dezvoltării rurale, al sustenabilității și al protecției consumatorilor, consolidând astfel rolul României în promovarea unui model agricol bazat pe diversitate, inovație și responsabilitate socială și de mediu.

INIȚIATOR:

Deputat AUR Mohammad Murad

Deputat AUR Mugur Mihăescu

Deputat AUR Doru-Lucian Mușat

Deputat AUR Petru-Gabriel Negrea

ROMÂNIA

SENAT

Deputat PSD Vasilică Priceputu

[redacted]

Deputat PSD Augustin-Florin Hagiu

[redacted]

Deputat minorități Ștefan Bouda

[redacted]

Deputat PSD Groza-Călin Florin

[redacted]

Deputat PSD Bogdan-Florian Mihuți

[redacted]

Deputat PSD Aurora-Adela Cotea

[redacted]

Deputat PSD Voicu Vuscan

[redacted]

Deputat Cluzită Razvan

[redacted]

LISTA

Susținătorilor propunerii legislative – Lege pentru completarea Legii nr. 145/2014 pentru stabilirea unor măsuri de reglementare a pieței produselor din sectorul agricol

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
	Sandu Sorica	PSD	
	Licau Dorinița	PSD	
	BOȘ [illegible]	S.O.S. Romania	
	Țiu Mihai-Adrian	S.O.S RO	
	STANCU IONEL	MINO	
	Feodor Silviu	Minor	
	Klerka Adrian	Klein	
	PLOPEANU ROBICA	PSD	
	FIRCZAK Iulius Marian	MINO	
	BASER VALENTIN	AUR	
	Cinlaga Florin	AUR	